

עונג שבת (39)

תבלין ושמו שבת

מוצאים אנו בדברי חז"ל, שלשבת קודש יש טעם מיוחד. ידוע המעשה המובא במדרש (ב"ר פ"א. ד) על רבי הקדוש שהזמין את אנטונינוס לסעודת שבת. היה זה שבת אחה"צ, והמטעמים היו קרים, ולכאורה היו צריכים להיות פחות טעימים, אבל אנטונינוס אכל מהם וערב לו, הכל היה לו טעים ביותר. למחרת הזמינו רבי לסעודה נוספת, ובה הביא לפניו תבשילין רותחין, לא קרים כפי שהביא לו בשבת. אמר לו אנטונינוס: אותן ערבו לי יותר מאלו, המאכלים שאכלתי אתמול, בשבת, היו יותר טעימים. אמר לו רבי: תבלין אחד הן חסרין, ולכן אינך נהנה מהם כל כך. תמה המלך: וכי אוצרו של מלך חסר דבר? ואז הסביר לו רבי: שבת הן חסרין. אית לך שבת? יש לנו תבלין שנקרא שבת, ורק בשבת נהנים מתבלין זה. מוצאים אנו, אפוא, שלשבת יש טעם. המושג הנקרא טעם הוא בעצם סוד, נקודה עמוקה בנפש האדם. כשאדם נהנה מפרוסת עוגה, וחבירו מפחד אפילו לטעום ממנה, אין שום דרך בעולם להסביר לו זאת. א"א להסביר מהו טעמו של השוקולד או של הגלידה. ב"ה כל אחד מאתנו טועם כל שבוע את השבת, אנחנו אוהבים את השבת, קשורים אליה, ואף היינו מוכנים למסור נפש עבור קיומה, לכן, גם אם איננו יודעים בדיוק כיצד להסביר את מהותה של השבת, אין לך משמעות.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון שבת קודש"

השומר שבת מקיים מצוה בכל רגע

מצות שבת הנה מצוה שנמשכת על פני יממה שלמה בכל שבוע, אולם ישנו הבדל בינה לבין מצוות נוספות, כפי שמבאר ה"אור החיים הקדוש": אדם שאינו עובר איסור, וכגון שאינו גונב אינו מקיים מצוה במשך כל אותו זמן, אלא רק כאשר מזדמנת אפשרות לגנוב, ובכל זאת אינו גונב, אז נחשב לו הדבר למצוה. לעומת זאת בשבת, מאחר שישנה אפשרות לחלל אותה בכל רגע נתון, השומר שבת זוכה למצוה בכל רגע ורגע של אי חילולה.

ספר "ומתוך האור, שבת קודש"

הרי מלבד במשנה לחם וקידוש רבה, חייב גם ברוב מטעמים ורוח נדיבה. עם זאת עליו לדעת כי, אחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכוון לשם שמים (מנחות קי.), לכן הדגיש הפיטן, ורוח נדיבה, כי אחר כוונת הלב הן הן הדברים, והעיקר שיכוון לבו לשמים. כל מי שיענג את השבת, הן מי שאין ביכולתו אלא רק במשנה לחם וקדוש רבה, והן מי שיכול לענג את השבת ברוב מטעמים, אם רק יהיה זאת בבחינת רוח נדיבה, אם יכוונו לבם לשמים, הרי יזכו לרוב טוב כל המתענגים בה, בביאת גואל לחיי העולם הבא.

ספר "ומתוך האור, שבת קודש"

בשבת זוכים להארת פני ה'

כשהיה לנו בית המקדש האהבה בין השי"ת לעם ישראל היתה בבחינת "פנים אל פנים". כשיצאנו לגלות, כביכול הקב"ה הפנה את פניו מאתנו. שבת קודש היא בבחינת בית המקדש. בימות החול אדם חי עם עצבות, עם דאגות וצרות. יודע לו היטב עד כמה חסר לו בתורה, ביראת שמים ובקיום המצוות. והנה מגיעה שבת קודש, ואז "יאר ה' פניו אליך", השי"ת כביכול מראה לנו את פניו. חשוב מאוד לדעת שכששבת מגיעה, הרוממות הנפלאה לא באה מצדנו. כל יהודי, לא מצד מעשיו ולא בגלל היראת שמים שלו, מקבל כביכול נשיקה מהשי"ת. לפתע ישנו שינוי בצורה בה מראה לנו השי"ת את אהבתו, ובשייכות שלנו אליו יתברך. והשינוי הזה הוא ממש פתאומי ואף קיצוני. דומה הדבר לאדם שמביטים על גבו וסבורים שהוא כועס, ולפתע הוא מסתובב ורואים שהוא מחייך. ברגע אחד הכל משתנה. לכן לימדנו חז"ל, שאחד הדברים החשובים ביותר בשבת הוא להרגיש שכל מלאכתך עשויה. שבת פרושו שכל מה שקרה עד עכשיו עוצר, לקיחת כל הרגשות של ימות החול, העצבות, הדאגות, המחשבות כיצד ה' מביט עלי, והכנסתן לתוך השבת, זוהי טעות וטפשות שאין כדוגמתו, זה נוגד את כל הרעיון של שבת. שבת היא זמן של התגלות הפנים, ויום זה אינו הזמן המתאים לבכות ולהתחנן לפני הקב"ה על דברי חול, אלא, כל מלאכתך עשויה. רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון שבת קודש"

שמירת השבת כהלכתה מגנה מן היסורים

כל שומר יום שבת מחללו, מחול לו, ימחל לו

אמרו חז"ל (שבת קיח:): כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובר עבודה זרה כדור אנוש, מוחלים לו, שנאמר: "אשרי אנוש יעשה זאת... שומר שבת מחללו, אל תקרי מחללו אלא מחול לו". הט"ז (או"ח ס' רמב) מקשה, ממה נפשך, אם האדם עשה תשובה, גם בלי

ובלבד שיכוון לבו לשמים

במשנה לחם וקדוש רבה ברוב מטעמים ורוח נדיבה בחיוב עונג שבת, ישנו הבדל בין מי שיש לו ביכולתו לבין עני שבישראל: כל אחד ואחד מישראל, גם העני שבהם, חייב כלילה גם אם אין לו יין, לכל הפחות במשנה לחם, ואילו ביום שאין מקדשים על הפת אלא על היין או משקה אחר, חייב הוא לכל הפחות בקידוש רבה. אמנם מי שיש ביכולתו להוסיף ולענג את השבת,

מגיעה מאתנו, היא באה מהשי"ת. אם נבין שהיום שבת ולא נחלל אותה, במשך הזמן נקבל הרגשה נפלאה של שבת, כי זו מתנה לכל יהודי.
רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון שבת קודש"

הלכה: אוצר בית דין

בית הדין מתנה עם בעל השדה שנתמנה כשלוחו, שאם בית הדין לא יצליח לגבות כסף מהצרכן מכל סיבה שהיא, לא יהיו פירות או לא תהיה להם דרישה, הוא לא ישלם לו שכר עבודתו. במסגרת אוצר בין דין מותר להעביר פירות שביעית ממקום למקום אף על פי שיש הזקוקים להם במקום גידולם, ואין בכך משום בל תאחר. אסור לבית דין לתת זכות קדימה לאנשי המקום שבו גדלו הפירות, אלא לפי הנפשות וצרכם.

ספר "פירות שביעית"

פתגם: אם תספר טוד לאילם, הוא ידבר

ספר "שמחלה"

חקירה: סמיכה גאולה לתפילה:

הוא דין גאולה, דהיינו בקריאת שמע, או בתפילה (קהילות יעקב ברכות ב) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: יותר ממלאכי השרת

הגאון ה"שאגת אריה" היה ידוע בחריפותו היתירה, בלשונו השנונה העוקצנית ובמזגו הסוער. פעם היה דורש לפני תלמידיו בסוגיא חמורה, והיו דבריו חריפים ועמוקים, עד כי לא יכלו התלמידים להכילם. ?סנט? בהם הגאון בקוצר רוח ואמר: חשיבות יתירה נודעת לכם, יותר מאשר למלאכי השרת, שאצל מלאכי השרת נאמר: וכף רגליהם ככף רגל עגל, ואילו אתם יש לכם גם ראש של עגל.

ספר "חד וחלק" חלק א'

(דף קצב)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אליהו בן זהרה אברהם בן רבקה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, סשא בנימין בן קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר ולינותן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, משה בן מזל פורטונה, אליהו בן זהרה.

שישמור שבת כהלכתו מוחלים לו, ואם לא עשה תשובה מה יועיל לו מה שישמור שבת כהלכתו, הרי אין מחילה בלי תשובה? הוא מתרץ שאכן מדובר שהאדם עשה תשובה, אלא שישנן עבירות חמורות מאוד, שתשובה לבד אינה מועילה לכפרה מושלמת. בעבירות אלו, יש בכוחה של התשובה רק לתלות, אבל כדי להגיע לכפרה המושלמת צריכים לעבור יסורים רח"ל. באים חז"ל ואומרים: אדם השומר שבת כהלכתו, מועילה לו התשובה שעשה לכפרה מושלמת, גם על עוון עבודה זרה החמור, ולא יצטרך לקבל יסורים להשלמת הכפרה.

ספר "ומתוק האור, שבת קודש"

אל תנסו לחשב קל וחומר מעבודה זרה

כוחה של השבת כה גדול הוא, עד שחז"ל קבעו (שבת קיח:) : כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו. יכול אדם לבוא ולעשות בעצמו קל וחומר: אם על עבודה זרה מוחלים בזכות שמירת שבת, על אחת כמה וכמה שימחלו לו על עבירות פחות חמורות, כגון כשרות המאכלים, ומכאן אותה מחשבה של שטות, יכנס למסעדת טרפה ויפטם את נפשו במאכלות אסורות, בהסתפקו בעובדה שהוא שומר שבת. אומר על כך ה"משך חכמה", בדרך צחות, שזהו ההסבר בפסוקים בפרשת משפטים (שמות כג. יב-יג): "ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבות..." בכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלוהים אחרים לא תזכירו". "ביום השביעי תשבות", עליכם לשמור שבת, ועם כל זאת "בכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלוהים אחרים לא תזכירו", אל תסמכו על שמירת שבת שלכם להקל בקיום מצוות התורה, וזאת על ידי הזכרת שם אלוהים אחרים, כלומר, אל תנסו לחשב קל וחומר מעבודה זרה, אלא עשו ככל ענין וענין בדיוק כפי שצויתי עליכם.

ספר "ומתוק האור, שבת קודש"

בית המקדש קיים בשבת

על חורבן בית המקדש אנו בוכים עד היום. בית המקדש היה הדבר הנפלא ביותר שאפשר לתאר, בית ה'. כמו אדם שאביו עשיר, חכם ואף רופא מומחה, ובכוחו לפתור עבורו את כל הבעיות, כך היה בית המקדש: כל בעיה שהיתה ליהודי, או אפילו לגוי, היתה לו כתובת ברורה היכן למצוא את ה'. יהודי הלך לבית המקדש, התפלל, וקבל את מה שהוא צריך. היום אנחנו שרויים בחושך. רבותי אני אומר לכם, יש לנו בית המקדש, הוא כאן. השי"ת נמצא אתנו כל שבת קודש. הוא תמיד אתנו, אבל בשבת קודש הוא נמצא אתנו באותה צורה מיוחדת של מציאות שהיתה בבית המקדש. מה עושים? רק דבר אחד: זכור את יום השבת לקדשו, תדע ששבת היום, תבין שבמשך כל היום השבת אתה במחיצת של ה', אם אדם לא יודע שיש לו אבא עשיר, הוא עלול לחיות שבעים שנה מבלי שינצל את העושר השמור לו. אין צריך להשיג את השבת, השבת תשיג אותך. השבת אינה

